

Vårt Dnr: E-20191007-1

Vår ref: Inger Svedmyr

Socialstyrelsen

Er referens:

socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

CC registrator@socialstyrelsen.se

Diarienummer: Saknas!

Yttrande över remissen: Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälsooch sjukvården 2020-2024

1 Våra synpunkter på remissen

Vi ställer oss helt bakom Funktionsrätt Sveriges yttrande över remissen, men för elöverkänsliga patienter behövs det en del förtydliganden och tillägg.

För att kunna undvika vårdskador krävs det att man känner till alla typer av skador och att alla skador registreras, så är långt ifrån fallet när det gäller elöverkänsliga patienter.

Trots att artikel 25 i Funktionsrättskonventionen stipulerar att vården ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning, finns det idag ingen tillgänglig vård för svårt elöverkänsliga i Sverige.

Våra svårast elöverkänsliga medlemmar drabbas framför allt av skador på grund av utebliven vård eftersom vården inte erbjuder en miljö som patienten klarar av. Det medför exempelvis att såväl akuta skador som benfrakturer och långvariga sjukdomar som cancer och njursjukdom inte behandlas!

Den vanligaste vårdskadan uppstår när elöverkänsliga, trots svåra problem, uppsöker vården och på grund av elmiljön och vårdens bristande kunskande / tillmötesgående, blir kraftigt försämrade. Dessa vårdskador registreras förmodligen aldrig.

Det är av yttersta vikt att vårdpersonalen erhåller kunskap om elöverkänslighet och att de lyssnar på patienten och anhöriga så att lämpliga åtgärder vidtas för att så lång som möjligt undvika att patientens hälsotillstånd försämrans.

Digitaliseringen av vården är ett problem i sig eftersom de flesta elöverkänsliga inte kan vara i närheten av surfplattor, mobiltelefoner eller datorer och inte kan vistas i lokaler med trådlösa nätverk, t ex wifi.

Elöverkänsligas Riksförbund _____ **Medlem i Funktionsrätt Sverige**

Post- och Besöksadress	Telefon	Fax	E-post	Org.nr.	Plusgiro	Bankgiro
Blåsutvägen 53 121 36 JOHANNESHOV Stockholm	08-712 90 65	08-712 89 48	info@eloverkanslig.org	812400-9484	67 84 45-8	788-2970

För att undvika vårdskador måste det finnas elsanerade utrymmen inom alla typer av vårdinrättningar. Förutom att skärma av emissionerna från trådlös teknik måste även de lågfrekventa elektriska och magnetiska fälten kontrolleras och vid behov åtgärdas.

2 Bakgrund

Elöverkänsligas Riksförbund är en handikapporganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige som organiserar 41 funktionsrättsförbund.

Förbundet har för närvarande drygt 2200 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade. Elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av ”Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken” antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det ”universellt utformade samhället” en central utgångspunkt.

De kraftiga utbyggnaden av trådlös teknik de senaste 20 åren har medfört en mycket försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga. Detta har skett trots att allt fler varningssignaler kommer från olika håll, såsom resolutioner och deklARATIONER från internationella organ (se nedan), i form av forskningsrapporter och inte minst, de drabbades dokumenterade erfarenheter. Resolution 1815 (2011)¹ från Europarådet uppmanar medlemsländerna bland annat att:

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;

Fler angelägna råd återfinns i den kompletta resolutionstexten (svensk översättning bifogas).

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly².

1 Resolution 1815 (2011) länk till originaltext på engelska:
<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>

2 Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande: http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

Den 11 maj 2015 lämnade 190 forskare från 39 länder in en uppmaning till FN, FN:s medlemsstater och Världshälsoorganisationen (WHO) där man begär att de [FN] antar mer skyddande riktlinjer för exponering för elektromagnetiska fält (EMF) och trådlös teknik, med hänsyn till allt starkare bevis för risker.

Forskarna bakom "International EMF Scientist Appeal"³, uppmanar generalsekretären och FN-anslutna organ att främja förebyggande åtgärder för att begränsa EMF-exponeringar och att utbilda allmänheten om hälsoriskerna, i synnerhet för barn och gravida kvinnor.

I dokumentet "EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses"⁴, redogör Europas främsta läkare och experter på problematiken runt elöverkänslighet för den vetenskapliga bakgrunden och ger rekommendationer avseende diagnos och behandling.

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Inger Svedmyr, sakkunnig och Per Segerbäck, sakkunnig

Bilaga: Resolution 1815 (2011) från Europarådet i svensk översättning (PDF)

3 Länk till pressmeddelandet: i original på engelska:

https://emfscientist.org/images/docs/EMF_Scientist_Press_Release_5-1-2015.pdf

Svensk översättning: https://emfscientist.org/images/docs/transl/Swedish_EMF_Scientist_Appeal_2015.pdf

4 Länk till komplett artikel på engelska:

<https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/reveh.2016.31.issue-3/reveh-2016-0011/reveh-2016-0011.pdf>